

Un manresà a la Patum

Hi ha manresans molt patumaires. Començant per l'actual alcalde i seguint pels membres històrics de Xàldiga. Per cert, a Berga encara tenen apuntat a la llibreta dels greuges la utilització de la música de la Patum en el primer Correfoc de Manresa, ara farà quaranta anys... Hi ha, dèiem, manresans i manresanes molt patumaires, que no fallen cap any a la cita i que puguen a Berga per Corpus a saltar a plaça. Jo no he estat mai un d'ells. Quan era manresà -ara no sé ben bé què soc- i pujava a Patum em passava molta més estona a les barraques, als concerts i concertets, al Cellar, a la Ginesta i fins i tot al Catacumbes -davant mateix del vestidor de plens- que a la plaça. I si anava a plaça no entenia mai què hi passava ni per on passàvem. Sempre arribàvem massa d'hora o massa tard per a l'única cosa que ens semblava realment interessant: el salt de plens. L'atzar i les circumstàncies, però, m'han fet viure a Berga des de fa ja gairebé nou anys i inevitablement la visió de la ciutat i de la Patum ha canviat de forma considerable. D'entrada he descobert que de manresà veritablement patumaire -en el berguedà sentit del terme- només n'hi ha un, el Salvador, que apareix el dissabte abans i s'hi queda fins el dilluns posterior, al cap d'onze dies.

Al contrari del nostre Correfoc, que és una explosió puntual però potent d'alegria i manresanisme, la Patum per als berguedans és un ritual llarg, repetiu i previsible, i és en aquestes tres característiques on troben precisament la gràcia. Donar voltes i més voltes al repertori i referents patumaires en un litúrgia aparentment petrificada però en lenta i inevitable evolució. La més evident, la prolongació en el temps, replicant dissabte i diumenge el programa de dimecres i dijous, allargant els passacarrers -no en diguéssiu cercavila!- fins que surt el sol i fent fins a catorze patums completes, comptant lluïment i la infantil, a la plaça. Es tracta, en definitiva, d'incrementar les hores davant la impossibilitat d'ampliar l'espai. Però no és l'únic canvi. També els arranjaments musicals han patit millores al llarg del segle XX i, ja en aquest segle, s'ha introduït amb èxit una nova peça al repertori de plaça i de nit: Els Segadors, en el que és sens dubte la cantada de l'himne nacional de Catalunya més solemne i massiva de totes les que es fan al llarg de l'any al món mundial.